

SXEDIO.66D

5.7.1925: ΑΠΕΛΑΥΝΕΤΑΙ Ο ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΗΣ ΗΓΕΤΗΣ ΝΙΚΟΣ ΓΙΑΒΟΥΟΥΛΟΣ. ΚΑΤΑΔΙΩΞΗ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ "ΝΕΟΣ ΑΝΘΡΩΠΟΣ"

Η εφημερίδα του Κομμουνιστικού Κόμματος "Νέος Ανθρώπος" χρειάστηκε να πολεμήσει πολύ σκληρά για να επιβληθεί όσο μπορούσε γιατί αντιμετώπιζε τεράστια προβλήματα με την κυκλοφορία της και πόλεμο από τους αντιπάλους της.

Στην έκδοση της την 1η Μαΐου κατάγγελλε κάτω από τον τίτλο "Παλληκαρισμοί":

" Το περασμένο Σάββατο ο κύριος Δήμαρχος (Λεμεσού) χτυπώντας τους εφημεριδοπώλες μας και εμποδίζοντας την κυκλοφορία του "Νέου Ανθρώπου" χωρίς απολύτως κανένα δικαίωμα και αυταρχικότητα, έδειξε καθαρά στο φτωχό λαό πως εννοούν οι αστοί το δικαίωμα της ελευθερίας σκέψευς για όσους δεν ρέει στις φλέβες τους αίμα γαλάζιο.

Αυτό είναι το παν, αυτοί και μόνον αυτοί έχουν δικαίωμα αν έχουν γνώμες, να μιλούν, να λένε με τις εφημερίδες τους τις ιδέες τους και να ξεκουφάνουν τ' αυτιά του κόσμου με τις φωνές των. Τους εργάτες τους θέλουν σκυφτούς αμίλητους δούλους, σκλάβους χωρίς γνώμη τους, χωρίς κανένα δικαίωμα στη ζωή. Κύριοι του παντός, μόνον ο κ. Αλέκος (Αλέκος Ζήνων δήμαρχος) με την παρέα του τους αριστερατίζοντας πλουτοκράτες... Ολοι οι άλλοι μπροστά τους είναι μηδέν. Αυτά ασφαλώς στριφογυρίζουν στο κεφάλι των κυρίων Αλέκηδων. Αλλά μόνο στο κεφάλι αυτών, γιατί τους διαβεβαιώνουμε πως οι εργάτες σκέφτονται διαφορετικά πολύ διαφορετικά κι' ας πιστεύουν πως αυτό ενδιαφέρει εμάς περισσότερο. Η αφάνταστη ζήτηση του φύλλου μας και η εξάντληση της εκδόσεως του ήταν η καλύτερη απάντηση στους παλληκαρισμούς του κ. Δημάρχου και η ειλικρινέστερη ένδειξη συμπαθείας προς τον αγώνα μας. Οι εργάτες εσημείωσαν τις χειροδικίες του για να του τις

πληρώσουν ομαδικά όταν έλθει καιρός μπροστά στην κάλπη, εμείς το δίκαιο μας θα το βρούμε μπροστά στη δικαιοσύνη, εις δε τον κ. Μοπντεκκιού υπενθυμίζομεν ότι ο προ καιρού παραπονηθείς προς αυτόν κ. Αλέκος ότι τον... προκαλούν οι Κομμουνισταί είναι ο ίδιος ο κ. Αλέκος του απογεύματος του περασμένου Σαββάτου που με το έτσι θέλω έκαμε ότι έκαμε.

Στις **15** Μαΐου σε πρωτοσέλιδο άρθρο του επανερχόταν στο θέμα της Ένωσης και έγραφε ότι στην Ελλάδα που οι παλαιοπολιτικοί αγωνίζονταν να επιτύχουν την ένωση των Κυπρίων ο λαός υπέφερε κάτω από τα χέρια των εκμεταλλευτών:

"...ο εργαζόμενος ελληνικός λαός υποφέρει, πένεται δυστυχεί καταπιεζόμενος κάτω από την αισχρά εκμετάλλευση ολίγων κηφήνων που σαν παράσιτα του απομιζούν κάθε του ζωτικότητα. Στην Ελλάδα, χωρίς να υπάρχει ο φόρος των **92** χιλιάδων λιρών (φόρος υποελελίας που πλήρωναν οι Κύπριοι) για μερίδιον εις το τουρκικό χρέος, οι εργατοαγρότες στενάζουν κάτω από τους ατελείωτους φόρους των εξοπλισμών και της ευημερίας του πλήρους καταχραστών.

Και όταν η Ελλάδα κυβερνάται από ανθρώπους διοριζομένους από τους Μποντοσάκηδες και από ολόκληρη άλλη σειρά σπείρας αισχροκερδών τραπεζικών και χρηματιστών για να κανονίζεται η πολιτική της από τα χρηματιστήρια του Λονδίνου ή των Παρισίων αυτή η "ελεθέρα" Ελλάδα δεν διαφέρει ούτε κατά κεραίαν από μια αποικία και οι κόποι και ο ιδρώς και αυτό το αίμα των δυστυχισμένων εργατοαγροτών της είναι πάντα στη διάθεση των ξένων καπιταλιστών με την ίδια ευκολία που είχαν στη διάθεση τους και αυτοί οι μαύροι της Αφρικής.

"... Ο Κυπριακός λαός αποδοκικάζει την ένωση γιατί έμαθε και ξεύρει πολύ καλά ότι με αυτήν θα τον περιμένει μια απεχθής σκλαβιά στα ελληνικά και ξένα κεφάλαια ..."

Το εργατοαγροτικό Κίνημα συνέχιζε παρά την καταπίεση να επεκτείνεται και την **1** Ιουλίου **1925** ο "Νέος Ανθρωπος" ανήγγελλε ότι είχε ιδρυθεί ο πρώτος

αγροτικός σύλλογος στην Επαρχία Αμμοχώστου στο χωριό Φρέναρος.

Πρόσθετε:

" Αξιο ιδιαιτέρας σημειώσεως είναι ότι στο Σύλλογο του χωριού αυτού είναι γραμμένες και τρεις γυναίκες ως μέλη και μάλιστα κι' αυτές είναι μεταξυ εκείνων που συνέτειναν στην ίδρυσή του".

Στις **15** Ιουλίου **1925** η εφημερίδα "Νέος Ανθρωπος" ανήγγελλε την απέλαση του γιατρού Νίκου Γιαβόπουλου, που έγινε την Κυριακή **5** Ιουλίου, του ιδρυτή του Εργατικού Κέντρου στη Λεμεσό και κατά τον Αριστείδη Κουδουνάρη, (Βιογραφικόν Λεξικόν Κυπρίων **1800-1920**) ιδρυτή του Νέου Ανθρώπου ηγετικού στελέχους του Κομμουνιστικού Κόμματος Κύπρου.

Κατά τον Αριστείδη Κουδουνάρη ο Γιαβόπουλος γεννήθηκε στη Λεμεσό το **1898** όπου η οικογένειά του, που περοεχόταν από την Ελλάδα, ήταν εγκατεστημένη. Σπούδασε στο Πανεπιστήμιο Αθηνών ιατρική και έγινε μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας. Όταν επέστρεψε στην Κύπρο εγκαταστάθηκε στη Λεμεσό

Όταν είχε αρχίσει η καταδίωξη του γιατρού Γιαβόπουλου ο υπεύθυνος έκδοσης του Νέου Ανθρώπου Χ. Σολομωνίδης με ενυπόγραφη δήλωση του στην τρίτη κιόλας έκδοση της εφημερίδας (**1.2.1925**) ανήγγελλε ότι ο γιατρός Γιαβόπουλος δεν είχε καμιά σχέση μαζί της:

"Ο ιατρός Γιαβόπουλος, δι' επιστολής του μας παρακαλεί να δηλώσωμεν ότι δεν μετέχει της Συντακτικής Επιτροπής του Ν. Ανθρώπου ούτω ποσώς ούτε αναμεμιγμένος με την οργάνωσιν της εφημερίδος. Το κάμνομεν ευχαρίστως εφόσον τούτο ανταποκρίνεται προς την αλήθειαν.

Επιπροσθέτως ο Ν. Ανθρωπος ευρίσκεται εις την ανάγκην να δηλώσει ότι ως όργανον του Κομμουνιστικού Κόμματος δεν υπάγεται εις τα εργατικά σωματεία της πόλεως μας, τα οποία αποτελούν οργανισμούς ανεξαρτήτως αυτού".

Ο Νέος Ανθρωπος ανήγγειλε την απέλαση του γιατρού Γιαβόπουλου που διατηρούσε ελληνική υπηκοότητα κάτω από τον εξής τίτλο: "Η εργατική τάξη

της Κύπρου, αισθανόμενη την αδικία που της γίνεται με την εξορία του υπερασπιστή των συμφερόντων της Νίκου Γιανόπουλου, παρακαλεί την Κυβέρνηση να αναθεωρήσει την απόφαση της και να της δώσει τον μόνο υποστηρικτή των δικαιών της".

Σε πρωτοσέλιδο ρεπορτάζ τόνιζε:

"Ο Γιατρός Νίκος Γιαβόπουλος, ο αλτρουϊστής αυτός υπέρμαχος της εργατικής ιδεολογίας, ο αγνός αυτός υπερασπιστής της εργατικής τάξης, ο άνθρωπος που τα πάντα θυσιάσε για την πρόοδο και ευημερία των εργατών, ξορίστηκε το πρωί της περασμένης Κυριακής. Η πλουτοκρατία του νησιού μας, που στο πρόσωπο του Γιαβόπουλου διέβλεπε ένα αρκετά ισχυρόν αντίπαλον της που γρήγορα θα την έθετε εκποδών μεταχειρίστηκε όλα τα πιο αισχρά και ανήθικα μέσα για να επιτύχει τον ύπολο σκοπό της, Η τάξη αυτή που κατέστρεψε τον εργατικόν και αγροτικόν πληθυσμόν του νησιού μας, δεν μπόρεσε φυσικά να ανεχθεί στο πρόσωπο του Γιαβόπουλου μια προσπάθεια για την απαλλαγή από τα νύχια αυτών των τεράτων των τοκογλύφων, των τσιφιλικάδων και των διαφόρων άλλων κοινωνικών παρασίτων που ζούνε στη χάρη του εργατοαγροτικού πληθυσμού. Δεν μπορούσε να τον ανεχθεί και έθεσε σε ενέργεια όλα τα βρώμικα μέσα που διαθέτει για να επιτυχάνει τους σκοπούς της.

"...Αν ο Γιαβόπουλος εξωρίστηκε το έργο του όμως μένει, θα μένει αιώνιο. Ο αγώνας μας, μάθετε το, δεν είναι αγώνας προσώπων, είναι αγώνας τάξεων και ευτυχώς οι εργατοαγρότες έχουν καταλάβει σε ποια τάξη ανήκουν και ξέρουνε ολοκάθαρα ότι σεις είσθε οι πραγματικοί τους εχθροί. Και ακόμα μάθετε το πως στες ενέργειες σας τες κακόβουλες θα βρήτε αντιμέτωπον ολόκληρον την εργατοαγροτικήν τάξη, ενωμένην και αδιάσπαστον που θα σας φωνάζει όταν σηκώνετε ύπουλα το χέρι.

Κάτω τα χέρια δολοφόνοι του εργατοαγροτικού πληθυσμού. Κάτω τα χέρια πατριδοκάπηλοι αισχροί εκμεταλλευτές, παράσιτα, κηφήνες του τόπου.

Όσον αφορά την βέβηλη και κακόβουλο πράξη σας

μη καυχάσθε και μη χαίρεσθε γι' αυτήν, γιατί γρήγορα, ο εργατοαγρότης θα σας πληρώσει με το ίδιο νόμισμα. Το άστρο σας με το ολοκίτρινο του φως άρχισε να παίρνει το κατήγορο και πολύ γρήγορα σβύσει οριστικά.

Για σας κανένα ιδανικό δεν μπορεί να υπάρχει. Το παν για σας είναι το συμφέρον.

Μείνετε εκεί εξκολουθάτε να ζήτε με τα ζωειδιή πάθη σας.

Ο εργατοαγροτικός γίγαντας δεν θαργήσει να σας σαρώσει στο διάβα του, εκδικούμενος έτσι τα άτιμα συκοφαντήματα σας για τον αγνόν ιδεολόγον και πρωτομάρτυρα του εργατοαγροτικού αγώνα της Κύπρου.

Η απέλαση του Γιαβόπουλου έγινε ως εξής σύμφωνα με την ίδια εφημερίδα:

"Την προπερασμένη Κυριακήν 5 του Ιουοίου, πρωί πρωί η Λεμεσός έδειχνε μια ασυνήθιστη αστυνομική κίνηση. Ολα τα αστυνομικά όργανα από του αρχιαστυνόμου μέχρι του τελευταίου ζαπτιέ βρισκόντουσαν σε πυρετώδη κίνηση. Τρεχόματα, δεξιά, αριστερά, διαταγές ανωτέρων στους κατώτερους ανεβοκατεβάσματα στις σκάλες της αστυνομίας όλα αυτά δείχνανε πως κάτι εξαιρετικό συνέβαινε.

Και πράγματι. Ο γιατρός Γιαβόπουλος, ο μεγάλος υπέρμαχος των εργατικών δικαίων, εν μέσω κουστωδίας φεσοφόρων οργάνων οδηγείτο από το σπίτι του, όπου τον είχανε παραλάβει στον ασυνομκόν σταθμόν και απ' εκεί διειτάσσετο υπό των αρχών της νήσου να εγκαταλείψει την Κύπρον με το πλοίον Αλβανία, το οποίο θα έφευγε αμέσως για την Ελλάδα.

Η είδηση αυτή εκραγείσα σαν βόμβα μεταξύ των εργατών, επροξένησε σ' αυτούς ανέκφραστη λύπη συνάμα δε και αγανάχτηση. Ο καθένας έβλεπε από τις εργατικές συνοικίες να κατέρχονται οι εργάτες με ζωγραφισμένη την λύπην στα ηλιωκαμένα τους πρόσωπα και να κατευθύνονται στην παραλία όπου για στερνή φορά θα αντίκρυζαν το ολόγλυκο πρόσωπο που τόσο είχε αγαπήσει.

Δεν πέρασε πολλή ώρα και ο Νίκος Γιαβόπουλος

μέσω συνοδείας αξιωματικών, ως ο χειρίστος των κακούργων οδηγείται από τον αστυνομικόν σταθμόν στο τελωνείο όπου η βενζινάκος θα τον μετέφερνε στο πλοίον, άνθρωπον που στο διάστημα της διανοής του στην Κύπρο τίποτε άλλο δεν είχε στο μυαλό παρά να φροντίζει για την καλύτερευση της εργατιάς.

Ο Ν. Γιαβόπουλος αγνός εκφραστής της εργατικής τάξεως είχε κατωρθώσει στο διάστημα της διαμονής του να οργανώσει τους εγάτες σε σωματεία και να αποσπάσει από αυτούς απεριόριστον εμπιστοσύνη, αντιμετωπίζοντας θαρετά κάθε δραματική διάθεση των εκμεταλλετών του.

Φυσικά κάθε άλλο παρά επιθυμητή ήτανε η παρουσία του Γιαβόπουλου στην Κύπρο από τους ποικιλόνυμους κοιλιαράδες μπουρζουάδες μας, οι οποίοι εκίνησαν κάθε λίθον ενάντια του.

Παράλληλα με τις εναντίον του ενέργειες των πλουτοκρατών, ενεργούσα και η τοπική Κυβέρνηση με απειλές και χίλια άλλα μέσα κάμνοντας έτσι για να επιτύχει την απομάκρυνση του από το κέντρον, αφήνοντας ελεύθερους τους αστούς να εξακολουθήσουν ανενόχλητοι το διαλυτικό τους έργο.

Οι τελευταίαιες ενέργειες και πιέσεις προς την Κυβέρνηση γενικά όλης της αστικής τάξης, - εκμεταλλευτικής εταιρείας Αμιάντου και Σκουριωτίσεως-συνέτειναν στην έξορία του Γιαβόπουλου.

Από την Αθήνα όπου έφθασε ο Γιαβόπουλος έγραφε στις **13 Αυγούστου στο Νέο Ανθρωπο (2.9.1925)**:

" Αγαπητέ μου Νέε Ανθρωπε,

Να μου επιτρέψης να εκφράσω από τες στήλες σου τις θερμές ευχαριστίες μου για όσους οπωσδήποτε μου εξεδήλωσαν την συμπάθειαν τους σχετικά με την απέλαση μου. Ειδικώς οι διαμαρτυρίες των εργατ. Κέντρων και των αγροτικών συλλόγων ιδιαίτερα με εσυγκίνησαν και έχω την πεποίθησιν πως τα υπό των πλουτοκρατών του τόπου μας υποθαλπόμενα καταπιεστικά μέτρα της ξένης κυβερνήσεως εναντίον κάθε εργατοαγροτικής κινήσεως, δεν θα αργήσουν να σπρώξουν κάθε τίμιον εργάτη και χωρικό μέσα στις

οργανώσεις των, διά των οποίων και μόνον θα φτάσουν στο οικονομικό τους ξεσκλάβωμα συνεχίζοντας τον συνειδητό δρόμο που ήδη ακολουθούν.

Όσον αφορά τη αγανάκτηση του για τις μικρόψυχες και ταπεινές εκδηλώσεις της ικανοποίησης των αστικών εφημερίδων για την εξορία μου εβεβαίωσαν πως αυτές αποτελούν τον καλύτερο τίτλο τιμής για μένα και μου στερώνουν την πεποίθηση πως έκαμα το κλαθήκον μου απέναντι των εκμεταλλευομένων, με μεγάλη ευσυνειδησία και τιμιότητα.

Αθήνα **13 Αυγούστου 1925.**

Ο Γιαβόπουλος ήταν ο τρίτος που εξοριζόταν μετά τον εκπαιδευτικό και δημοσιογράφο Νικόλαο Κααλάνο και τον γιατρό και πολιτευτή και δήμαρχο Λάρνακας Φίλιο Ζαννέτο στο πλαίσιο της εκστρατείας της τοπικής κυβέρνησης για καταστολή κάθε αντίδρασης στις ενέγειες της.